

ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย
อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ¹

THE LEADERSHIP BEHAVIOR TO AFFECT ORGANIZATIONAL EFFECTIVENESS OF
LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION BANGTANGAI SUB DISTRICT BANPHOT
PHISAI DISTRICT NAKHON SAWAN.

สุธินันท์ มหาวงศ์ ²

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำกับประสิทธิผลขององค์การ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์” มีวัตถุประสงค์ คือ 1. ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ 2. ศึกษาประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำ และประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation) ผลการศึกษาพบว่า 1)คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม 6 ด้าน ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.456$, S.D. = 0.355) 2)ประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม 5 ด้าน ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.414$, S.D. = 0.431) 3)ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำ และประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลขององค์การ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์, คุณลักษณะผู้นำ, ประสิทธิผลขององค์การ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The Leadership Behavior to Affect Organizational Effectiveness of Local government organization Bangtangai sub district Banphot Phisai district Nakhon Sawan . The purposes of the research seemed to investigate. (1) The leader traits of administrators of Local government organization Bangtangai sub district Banphot Phisai district Nakhon Sawan. (2) The Affect Organizational Effectiveness of Local government organization Bangtangai sub district Banphot Phisai district Nakhon Sawan. (3) The relationship between the leader traits and the Affect Organizational Effectiveness at statistical significant of 0.05 level of Local government organization Bangtangai sub district Banphot Phisai district Nakhon Sawan. The samples of the research all 67. The instrument used in the research was questionnaires. The collected data were analyzed by arithmetic means, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. 1)The Leader Traits of administrators of Local government organization Bangtangai sub district Banphot Phisai district Nakhon Sawan seemed to be at the high level. ($\bar{x} = 4.456$, S.D. = 0.355) 2)The Affect Organizational Effectiveness of Local government organization Bangtangai sub district Banphot Phisai district Nakhon Sawan seemed to be at the high level. ($\bar{x} = 4.414$, S.D. = 0.431) 3)On the whole, The relationship between the Leader Traits and The Affect Organizational Effectiveness of Local government organization Bangtangai sub district Banphot Phisai district Nakhon Sawan. At the high level with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords : The Relationship, the Leader Traits, the Affect Organizational Effectiveness

ความสำคัญของปัญหา

หน้าที่อย่างหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ การกระตุ้นให้เกิดภาวะผู้นำเท่านั้น แต่ก็หมายรวมถึงพนักงานทุกคนในองค์กร เพราะการบริหารงานในปัจจุบันนี้ผู้บริหารทุกคนจำเป็นต้องใช้ภาวะในการเป็นผู้นำเข้ามาเกี่ยวข้องโดยพยายามชี้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือพนักงานออกมาในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด แต่จงพึงระลึกไว้เสมอว่าพนักงานทุกคนมีความสำคัญอย่างมากในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ที่ผลักดันให้งานทุกอย่างของกิจการนั้นสามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น การบริหารงานที่ดีจะต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำ เก่งงาน เก่งคน เก่งคิด และเก่งการดำเนินชีวิตไปพร้อม ๆ กัน

การเป็นผู้นำนั้นเป็นได้ไม่ยาก แต่การที่จะเป็นผู้นำที่ดีให้ได้นั้นต้องอาศัยทั้งศาสตร์ และศิลป์ของการบังคับบัญชา ภาวะผู้นำมีอยู่หลากหลายแบบ อาทิ ภาวะผู้นำในยามวิกฤต ภาวะผู้นำในภาวะปกติ ภาวะผู้นำทางการเมือง ภาวะผู้นำในเศรษฐกิจ ภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ฯลฯ หากจะถามว่าผู้นำคืออะไร ถ้าจะให้ง่ายต่อการจดจำ นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ว่า "ผู้นำคือ คนที่คิด คนที่พูด คนที่ทำอะไรแล้วคนอื่นเชื่อถือ อยากทำตาม อยากช่วยเหลือ อยากสนับสนุน"

โดยสรุปแล้วผู้นำจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารเป็นอย่างดี ต้องรู้จักสะสมความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ มั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอทั้งต้องมองการณ์ไกลสามารถแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด เปลี่ยนวิกฤติสู่โอกาสรู้จักทำงานเป็นทีม เน้นความสามัคคี มีความมุ่งมั่นในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อหน่วยงานเป็นผลทางด้านจิตวิทยาทำให้ทุกคนเกิดการยอมรับ และศรัทธาลักษณะของผู้นำคุณภาพที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ต้องสนับสนุนและช่วยเหลือลูกน้อง ทั้งด้านส่วนตัวและส่วนรวม ตลอดจนแนะนำและชี้ทาง เปิดโอกาสให้ลูกน้องทำงานสนับสนุนความก้าวหน้าเป็นลำดับ การใช้แรงจูงใจในการทำงานนั้นว่ามีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการผลักดันให้บุคคลทำงานอย่างเต็มกำลังสามารถ เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้นำคุณภาพจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไปสู่ความคิดสร้างสรรค์แบบใหม่ ความคิดที่ออกนอกกรอบหรือกฎเกณฑ์เดิม เพื่อประยุกต์งานให้เกิดความก้าวหน้า

จากการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับผู้นำผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำนี้แหละสำคัญสูงสุด และลอยตัวอยู่เหนือเพศสภาพ คนเป็นผู้นำไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าจะเป็นเพศใด แต่ต้องมีความคิดที่เฉียบคม ที่การลงมือที่เฉียบขาด และมีการประสานงานที่เฉียบแหลม มักอยู่ข้างหน้าผู้อื่นเสมอ ทั้งการคิด การแสดงความคิดเห็น การลงมือทำ และความรับผิดชอบ ที่ต้องพร้อมจะผัดก่อนคนอื่น และอธิบายถึงความผิดพลาดนั้นอย่างกล้าหาญ ถูกต้อง และแสดงภูมิรู้ว่าการเรียนรู้จากความผิดพลาดได้ พร้อมกันนี้ก็พร้อมจะนำพาทุกคนให้ก้าวพ้นความผิดพลาด

นั้นๆ ปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง เข้าใจองค์กรและเห็นใจผู้ร่วมงาน ประสานประโยชน์ขององค์กรและผู้ร่วมงานได้ดี ได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากผู้ร่วมงานในทุกระดับ รวมไปถึงการทำงานองค์กรก็เช่นกัน ภาวะผู้นำนั้นอาจเกิดขึ้นได้ทั้งสองรูปแบบพร้อมๆ กัน แต่สิ่งสำคัญอาจอยู่ที่ว่าผู้นำนั้นมีศักยภาพในการทำงานให้สำเร็จรวมถึงสามารถครองใจให้ผู้ตามหรือลูกน้องยอมรับนับถือได้มากเพียงไร และบ่อยครั้งที่ความล้มเหลวเกิดขึ้นจากการขาดผู้นำที่มีประสิทธิภาพแล้วบ่อยครั้งที่การก้าวขึ้นเป็นมาผู้นำก็ไม่ได้มาจากความเหมาะสมเสมอไป การขึ้นมาเป็นผู้นำด้วยภาวะที่ไม่เหมาะสมไม่ควร หรือขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้นำที่ดีนั้นย่อมนำมาซึ่งปัญหา ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพได้ในที่สุด หรือแม้แต่การนำพาเดินไปผิดทางซึ่งแน่นอนว่ามันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่แย่มากตามมาด้วย ดังนั้นการเลือกผู้นำควรพิจารณาให้ดี

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์
2. ศึกษาประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำ และประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

คำถามการวิจัย

ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ หรือไม่ อย่างไร

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้เป็นพนักงานส่วนตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 67 คน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาจำนวนทั้งหมดโดยมาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง ดังกล่าว

แนวความคิด และ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

1.ภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการใช้อิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มเพื่อการตั้งเป้าหมาย และบรรลุเป้าหมาย

Stogdill (1974:17-23) โดยได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้นำที่ควรเกิด มีคุณลักษณะดังนี้ 1. คุณลักษณะด้านกายภาพ คือการมีรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ สุขภาพ มีกริยา มารยาทที่ดี มีการแสดงออกและการแต่งกายที่เหมาะสม เพราะลักษณะด้านกายภาพคือสิ่งแรก ที่ทำให้ผู้อื่นมองเห็น จึงมีความสำคัญในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่น่าสนใจ แก่ผู้พบเห็น 2.คุณลักษณะด้านภูมิหลังส่วนบุคคล คือ ประวัติครอบครัว สภาพการอบรมเลี้ยงดู การศึกษา สถานะทางสังคม และเศรษฐกิจครอบครัวของผู้นำ เพราะผู้นำที่มีภูมิหลังส่วนบุคคลที่ดี ย่อมมีโอกาสมากกว่าในการพัฒนาทักษะผู้นำของตนเพราะได้รับการสนับสนุน ความรู้ ความสามารถ และได้รับโอกาสมากกว่า 3.คุณลักษณะด้านสติปัญญาและความสามารถ คือการมีความเฉลียวฉลาดฉับไว ทางความคิด มีความรอบรู้มีเหตุผลมีวิสัยทัศน์ ตัดสินใจได้ถูกต้องทันเหตุการณ์ โดยคุณลักษณะผู้นำ จึงมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความคิด การตัดสินใจ ในภาระงาน การบริหารอยู่เสมอ 4.คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คือแบบแผนพฤติกรรมของผู้นำ อันเป็นที่รับรู้ได้ โดยทั่วไป เช่น ความกล้าแสดงออก ความกระตือรือร้น และลักษณะภายใน เช่น ความคิด ทัศนคติ ความสนใจ ที่ทำให้มีความแตกต่างจากคนอื่น 5.คุณลักษณะด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน คือความสามารถในการจัดการ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จ มีนิสัยรักการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบของผู้นำเช่นนั้นแล้ว ผู้นำต้องมีและใช้คุณลักษณะของตนเพื่อปฏิบัติงานทางการบริหาร และส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สำเร็จร่วมกัน 6. คุณลักษณะด้านสังคม คือ ผู้นำจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ และมีการมองโลกในแง่ดี มีความสามารถส่งเสริมบรรยากาศแห่งความร่วมมือและไว้วางใจ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งโดยปกติแล้วผู้นำต้องปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นเสมอ ความสามารถในการบริหารงาน ความตั้งใจ ความร่วมมือ การดูแลเอาใจใส่ ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ตลอดจนการมีส่วนร่วมกับสังคม

2.ประสิทธิภาพขององค์การ

ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึงความสามารถขององค์การในการบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รักษาไว้ซึ่งทั้งทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ และสมาชิกเกิดความพึงพอใจในงาน ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การและรับผิดชอบต่อปัญหา โดยพัฒนาเพื่อดำรงอยู่ต่อไปได้

Gibson Others (1982 : 812) นิยามประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการกระทำใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น การกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับตรงนั้น ตรง ครบถ้วน ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ 1. การผลิต (production) คือ เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น คุณภาพของผลผลิต ตลอดจนเวลาในการผลิต และบุคลากรที่มีผลิตภาพ จะช่วยเพิ่มผลิตภาพให้กับองค์กรอย่างมีนัยสำคัญด้วย โดยผลิตภาพจะสามารถสะท้อนได้ถึงต้นทุนการผลิตที่คุ้มค่า ตลอดจนผลกำไรที่ตรงตาม รวมถึงการทำงานได้ดีเกินความคาดหวังอีกด้วย 2. ประสิทธิภาพ (efficiency) คือ อัตราส่วนของผลผลิตต่อปัจจัย เป็นเรื่องของการใช้ปัจจัยและกระบวนการในการดำเนินงาน โดยมีผลผลิตที่ได้รับเป็นตัวกำกับกับการแสดงประสิทธิภาพของการดำเนินงานใดๆ ส่วนใหญ่ ประสิทธิภาพจะแสดงด้วยการบันทึกลักษณะการใช้เงิน วัสดุ คน และเวลาในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า ประหยัด ไม่มีการสูญเปล่าเกินความจำเป็น 3. ความพึงพอใจ (satisfaction) คือ ความพึงพอใจของพนักงาน (employee satisfaction) จะส่งผลให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีความสุข มีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงาน และศักยภาพขององค์กร ตลอดจนอัตราการลาออกหรือย้ายงานขององค์กร และองค์กรที่ทำการสำรวจความพึงพอใจของพนักงาน (employee satisfaction) อย่างสม่ำเสมอจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นได้อย่างทันเวลา โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของพนักงาน (employee satisfaction) ได้มากที่สุด คือ เรื่องของคน ความก้าวหน้าในการทำงาน และ อัตราจ้าง 4. การปรับเปลี่ยน (adaptiveness) คือ จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และมีผลกระทบ มีปฏิสัมพันธ์กับองค์กร สิ่งสำคัญที่ควรหลีกเลี่ยงเนื่องจากอาจจะก่อให้เกิดการทำลายกระบวนการเปลี่ยนแปลงได้ คือ การปล่อยให้เกิดความคลุมเครือไม่ชัดเจนเกี่ยวกับสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง และไม่มีการสื่อสารถึงความจำเป็นที่จะต้องทำการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากผู้บริหารอาจจะคิดว่าทุกคนในองค์กรเข้าใจ 5. การพัฒนา (development) คือ การยกระดับองค์กรอย่างสร้างสรรค์และให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยที่ยังให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกระดับ โดยการพัฒนางานองค์กรนั้นยังต้องควรตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (mission) ตลอดจนค่านิยม (core value) ขององค์กรด้วย การพัฒนางานองค์กรควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนั่นจะทำให้ให้องค์กรพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดไป

ดังนั้นการศึกษาการเชื่อมโยงโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำและประสิทธิผลของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ภาวะผู้นำตามคุณลักษณะเด่น

1. คุณลักษณะทางกาย
2. คุณลักษณะภูมิหลังทางสังคม
3. คุณลักษณะทางสติปัญญา
4. คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ
5. คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน
6. คุณลักษณะทางสังคม

Stogdill 1987

ตัวแปรตาม

ประสิทธิผลขององค์การ

1. การผลิต (production)
2. ประสิทธิภาพ (efficiency)
3. ความพึงพอใจ (satisfaction)
4. การปรับเปลี่ยน (adaptiveness)
5. การพัฒนา (development)

Gibson & Other 1982

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวน 67 คนซึ่งเป็นจำนวนทั้งหมดในองค์กร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่1 คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ส่วนที่2 คือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์การ ส่วนที่ 3 คือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

เพื่ออธิบายความคิดเห็นของคำตอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ และ ประสิทธิภาพขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่ออธิบายระดับลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลระดับความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และความเห็น เกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้นำ และ ประสิทธิภาพขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ”

ผลการสำรวจพบว่า จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 36 คน เพศหญิง จำนวน 31 คน จากแบบสอบถาม 67 ตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่ อายุ40 ปีขึ้นไป จบการศึกษา ระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรีมีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 10,001- 20,000 บาทอาชีพ ส่วนใหญ่ มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์
2. ศึกษาประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำ และประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ประเมินภาวะผู้นำ จำแนกตามแนวคิดคุณลักษณะผู้นำ ในภาพรวม

คุณลักษณะภาวะผู้นำ	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1.คุณลักษณะทางกาย	4.316	0.384	มาก
2.คุณลักษณะด้านภูมิหลังทางสังคม	4.528	0.289	มากที่สุด
3.คุณลักษณะด้านสติปัญญา	4.364	0.367	มาก
4.คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.463	0.362	มาก
5.คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน	4.466	0.380	มาก
6.คุณลักษณะด้านสังคม	4.597	0.382	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.456	0.355	มาก

ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความเห็นคุณลักษณะของภาวะผู้นำทั้ง 6 ด้าน มีความเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 4.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.355 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคุณลักษณะด้านสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.597 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.382 คุณลักษณะด้านภูมิหลังทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.528

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ประเมินประสิทธิผลขององค์การจำแนกตามองค์ประกอบของประสิทธิผลขององค์การในภาพรวม

ประสิทธิผลขององค์การ	\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านการผลิต	4.382	0.485	มาก
2.ด้านประสิทธิผล	4.445	0.358	มาก
3.ด้านความพึงพอใจ	4.319	0.477	มาก
4.ด้านการเปลี่ยนแปลง	4.487	0.411	มาก
5.ด้านการพัฒนา	4.436	0.425	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.414	0.431	มาก

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.289 คุณลักษณะด้านที่เกี่ยวกับงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.466 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.380 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.463 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.362 คุณลักษณะด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.364 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.367 และ คุณลักษณะด้านกายภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.316 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.348

ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความเห็นประสิทธิผลขององค์กร ทั้ง 5 ด้านมีความเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 4.414 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.431 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าข้อมูลประสิทธิผลขององค์การด้านการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.487 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.411 ด้านประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

คุณลักษณะผู้นำ	ประสิทธิผลขององค์กร	
	r	p-value
ด้านกายภาพ	0.092	0.459
ด้านภูมิหลังทางสังคม	0.092	0.459
ด้านสติปัญญา	0.034	0.785
ด้านบุคลิกภาพ	0.118	0.343
ด้านที่เกี่ยวกับงาน	0.356	0.003
ด้านสังคม	0.364	0.002

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านกายภาพซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.092 ด้านภูมิหลังทางสังคมมีค่าเท่ากับ 0.092 ด้านสติปัญญามีค่าเท่ากับ 0.034 ด้านบุคลิกภาพมีค่าเท่ากับ 0.118 ด้านที่เกี่ยวกับงานมีค่าเท่ากับ 0.356 และ ด้านสังคมมีค่าเท่ากับ 0.364

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.445 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.358 ด้านการพัฒนา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.436 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.425 ด้านการผลิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.382 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.485 และด้านความพึงพอใจ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.319 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.477

ในทุกด้านเช่น คุณลักษณะด้านสังคม คุณลักษณะด้านภูมิหลังสังคม คุณลักษณะด้านที่เกี่ยวกับงาน คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านสติปัญญา และคุณลักษณะด้านกายภาพ ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ สามารถหาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้นำกับประสิทธิผลขององค์กรตามที่ต้องการได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

ภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

จากผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์แรก คือ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้นำขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นไปตามสมมติฐาน โดยคุณลักษณะที่มีค่ามากที่สุดได้แก่ คุณลักษณะด้านสังคม คุณลักษณะที่มีค่ามาก ได้แก่ คุณลักษณะภูมิหลังทางสังคม คุณลักษณะด้านที่เกี่ยวกับงาน คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านสติปัญญา และ คุณลักษณะทางกาย

วัตถุประสงค์ที่สอง คือ เพื่อศึกษาประสิทธิผลขององค์การขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นไปตามสมมติฐาน โดยด้านที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ด้านการเปลี่ยนแปลง คุณลักษณะที่มีค่ามากได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ด้านการผลิต ด้านการพัฒนา ด้านความพึงพอใจ

วัตถุประสงค์ที่สาม คือ ในผลการทดสอบ สมมติฐานโดยใช้การทดสอบ ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์คุณลักษณะด้านสังคมด้านที่มีค่ามากที่สุด แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้านสังคมมีความสัมพันธ์มากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ รองลงมา คือ ด้านที่เกี่ยวกับงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านกายภาพ ด้านภูมิหลังทางสังคม และด้านสติปัญญา ตามลำดับ

วัตถุประสงค์สุดท้ายในผลการทดสอบ สมมติฐานโดยใช้การทดสอบ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) พบว่าตัวแปรที่มีผลหรือสามารถอธิบายผลคุณลักษณะผู้นำ ได้แก่ ด้านสังคม ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญา และด้านกายภาพ เป็นตัวแปรอิสระมีความสามารถในการพยากรณ์ หรือทำนายได้ดี เพราะตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าไปส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายประสิทธิผลขององค์การ ที่ดีที่สุด คือด้านการเปลี่ยนแปลง คุณลักษณะที่มีค่ามากได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ด้านการผลิต ด้านการพัฒนา ด้านความพึงพอใจ ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า คุณลักษณะผู้นำกับประสิทธิผลขององค์การที่ต้องการ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าสหสัมพันธ์หรือการตัดสินใจเป็น 0.236 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 8

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ในทุกด้านเช่น คุณลักษณะด้านสังคม คุณลักษณะด้านภูมิหลังสังคม คุณลักษณะด้านที่เกี่ยวกับงาน คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านสติปัญญา และคุณลักษณะด้านกายภาพ ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ สามารถหาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้นำกับประสิทธิผลขององค์การตามที่ต้องการได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการศึกษาภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การนั้น พบว่าคุณลักษณะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ กล่าวคือ คุณลักษณะด้านสังคม คุณลักษณะภูมิหลังทางสังคม คุณลักษณะด้านที่เกี่ยวกับงาน คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านสติปัญญา และคุณลักษณะทางกายภาพ ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านด้านการเปลี่ยนแปลง ด้านประสิทธิภาพ ด้านการผลิต ด้านการพัฒนา และด้านความพึงพอใจ โดยปัจจัยของประสิทธิผลขององค์การเป็นเครื่อง มือบ่งชี้ได้ว่า ผู้นำนั้นควรมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตัวผู้นำ เพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ขององค์การให้ได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอจากการวิจัย

คุณลักษณะทางสติปัญญามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ผู้บริหาร ขององค์การ จึงควรศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ศึกษาการใช้สื่อต่างๆ ที่สามารถวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงาน อีกทั้ง ดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในทุกด้าน

ส่วนประสิทธิผลขององค์การด้านความพึงพอใจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิต อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในการบริหารการปฏิบัติงานภายในองค์การอย่างละเอียดรอบครอบและครบทุกด้าน

จากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การ ดังนั้นองค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์ ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารทั้งระดับสูง และระดับกลางพัฒนาคุณลักษณะ ผู้นำในทั้ง 6 ด้านให้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้คุณภาพชีวิตของการทำงานดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำกับกับประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์ ได้แพร่หลายออกไป เพื่อเป็นประโยชน์ ในการศึกษา ค้นคว้าต่อผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำกับกับประสิทธิผลขององค์การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลบางตาหงาย อำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์ กับผู้บริหารในเขตพื้นที่ใกล้เคียง จัดการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กมล ศิริสง.(2545). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- กฤษณนันท์ นันจรรุญ. (2558). การศึกษารูปแบบภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาองค์กรแห่ง การ เรียนรู้. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุขกัญญา สุขการณ์. (2556). ลักษณะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์กรของเทศบาล ในจังหวัดเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สมถวิล ชูทรัพย์. “การพัฒนาเครื่องมือและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly J. H., (1997). Organizations Structure, Process, Behavior. Texas: Business Publications.
- Jaroonroj Na Ayutthaya, P. (2013). Effectiveness in the public service management of sub-district municipalities (Unpublished doctoral dissertation). Ramkhamhaeng University. Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Khongmon, W. (2013). The relationship between ethical behavior and transformational leadership of public sector executives in eastern Thailand (Unpublished doctoral dissertation). Christian University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Stogdill Ralph M., Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research. New York: the Free Press, 1974.
- Thongchai Santiwong. (1994). Organizational theory and design. Bangkok: Thai Wattana Panich.